

IZHAJA VSAK PETEK

Table with subscription rates for Italy and abroad.

Posamezni izvod 25 cent.

Uredništvo in upravnništvo: Trst, Via Maiolica 10-12

Trst, 21. avgusta 1925. — Leto VI. - Štev. 259.

Glasilo Komunistične stranke Italije

„Diktatura proletariata je najpopolnejše uresničenje vlade vseh delavcev in vseh izkoriščanih.“ LENIN

Zaplemba našega lista

«Delo» je bilo dvakrat zaporedoma zaplenjeno. Tozadevno je uredništvo prešlo sedee odloke:

- I. Kr. Prefektura Trzaska pokrajine. Štev. 082-5780. «Prefekt Trzaska pokrajine, videč, da vsebuje slov. komunistični tednik «Delo» št. 257 z dne 7. avgusta 1925, v članku naslovljenem «IV. učiteljski tečaj v Sv. Luciji», v dopisu iz št. Petra na Krasu pod naslovom «Žrtve kapitalistov» in v notici «Žitna bitka» tendenciozne vesti, ki bi bile v stanu razburjati duhove in spraviti javno administracijo ob dobro ime; Videč, da vsebuje slovenski komunistični tednik «Delo» z dne 4. februarja 1915. št. 148, odreja, da se zapleni slovenski komunistični tednik «Delo» z dne 7. avgusta 1925, št. 257.

Izvršitev tega ukaza je poverjena Kr. kvesturi v Trstu.

Trst, dne 7. avgusta 1925.

Prefekt: MORONI.

II.

Štev. 082-5966 Trst, dne 13. VIII. 1925.

Videč, da vsebuje slovenski komunistični tednik «Delo», št. 258 z dne 14. avgusta 1925, v komentarju glede zadnje zaplemba, pod naslovom «Vnovič zaplenjen» tendenciozne vesti, ki bi lahko razburjale duhove.

Videč, št. 3 občinskega in deželnega zakona z dne 4. februarja 1915. št. 148; odreja,

da se zapleni slovenski komunistični tednik «Delo» z dne 14. avgusta 1925, št. 258.

Izvršitev tega ukaza je poverjena Kr. kvesturi v Trstu.

Prefekt: MORONI.

Ob občinskih volitvah na Goriskem

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

Na Goriskem se vrše občinske volitve. Vrše se počasi, kakor da imamo ljudi, ki se jim nič ne mudi, zdaj tu, zdaj tam, kakor da imamo človeka, ki preiskuje teren.

Ob tej priliki ugotovljamo mi sledeča dejstva: Občinski komisariji delajo skoro povsod na to, da bi prišlo do skupnega nastopa med narodnjaki in klerikalci proti proletarcom.

Enotna fronta delavcev in kmetov se uveljavlja in zanje dobre sadove. Proletarska ideja se širi in si pridobiva nove borce.

Dosedaj ni bil razpuščen še noben novo izvoljeni občinski svet, le v Sempturu pri Gorici je komisar razveljavil občinske volitve, ki so dale večino delavsko kmetjski listi.

Vprašanje ali bo vlada občinski svet razpustila ali ne, ne obstoji za nas. In sicer ne obstoji zato ne, ker smo organizirana proletarska stranka.

Narodni in klerikalni voditelji slovenskega ljudstva so zagrešili veliko zlo, ko so slovenskemu kmetu in delavcu vcepili in akoro vcepili duh ponižnosti, pokornosti in udanosti.

Kaj delajo naposed komunisti. Use delavce in kmete kako naj se bore, da pridejo do blagostanja, ki ga danes nimajo.

Delavsko-kmetjski odbori, ki se ustanavljajo povsod koder žive stebri človeškega življenja, ni treba da bi se plašili

pred komisariji in drugimi strašili goriske klerikalne gospode. Kdor se bori za pravilno stvar, ne more biti odgovoren če se zgodi krivica. Naj bi bil Kristus kadil rimskim mogotcem in opravičeval usjenstvo, pa ga nebi bili krizali in nebi bili sežigali kristijane.

Pri teh volitvah sta se delavci in kmeti srečala, si segla v roko in šla skupno v boj. To je začetek. Lep začetek, ki bo rodil dobre sadove.

Matveje Orlov.

Politični Pregled

Poljski rablji na delu

Poljska buržuazija, služabnica zapadnega imperializma, vrši pridno svoje delo. Zopet je padla proletarska žrtve, edine izmed najboljših bojevnikov, mladi član revolucionarne predstraže, dvajsetletni čevljarji pomočnik Naitali Botvin.

Zakaj je poljska reakcija potepala ta mladi, sveži cvet? Zato, ker ni mogel Botvin prenesti krivavega izzivanja komunističnega delavstva, s strani agent-provokaterja, policijskega konfidenta Čehnovskega.

Ta Čehnovski se je vrival v vrste komunističnega delavstva in je spravil mnogo njih v zapor in na drugi svet. Botvin se je hotel nad njim maščevati, in je hotel s tem tudi maščevati druga dva mučenika, Baginskega in Vječorkjevega.

Pred belogardističnim sodiščem, se je Botvin obnašal kot pravi junak. «Jaz sem komunist», izjavil je svojim belogardističnim sodnikom — in se ne kesam svojega dejanja, to je, da sem ustrelil provokaterja.

Judovskemu duhovniku, ki ga je obiskal v celici, je izjavil: «Vera je iznajdba za suznje, jaz pa nisem suznjen». Ko so ga peljali na moriše, je njegov obraz zarel od notranjega veselja, da umre za veliko proletarsko stvar.

Umor Botvina je vzbudil med proletariatom v Lvovu silno ogorčenje. Da bi se prepričile demonstracije je bilo vse mesto vojsko zasledeno.

Sploh kažejo vsi znaki, da hoče Poljska krizarsko vojno proti komunizmu.

Meščanski časopisi zahtevajo ne samo razpust komunistične stranke, ampak, da se naravnost kaznuje s smrtjo samo pripadnost h komunistični stranki.

Zastopnik poljske vlade grof Skrzinski se je podal v Pariz, da se pogovori s francoskimi reaktorci. Pred kratkim je Skrzinski izjavil angleškemu poslaniku v Varšavi, da je Poljska vedno pripravljena nastopiti s kako drugo baltsko državo proti Zvezi S. S. R., in da bi se bojevala z vsemi sredstvi, ne izključeno s popolno mobilizacijo svojih sil.

MEŠČANSKA VOJNA NA KITAJSKEM.

Na Kitajskem ne bo miru, dokler ne bo imperializem popolnoma porazen. Evropski in drugi imperialistični diplomati, ki sestavljajo razne komisije, ki naj bi ugotovile, na kateri strani je krivda radi dogodkov v Šang-Haju, ampak nadaljnji razvoj dogodkov dokazuje, da je krivda edinole na strani nenasičnih imperialistov.

Zakaj noče Francija zapustiti Maroka

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

Odgovor nam dajajo pariški dopisniki meščanskih listov. Komunisti so vedno trn in trnjo, da tisto vzrok vsake kolonialne politike v gospodarskem vprašanju, oziroma točneje povedano: kako je mogoče organizirati čim bolj razvirano izkoriščevanje kolonialnih dežel, v prija velekapitalistov.

«Ampak pod besedo «prestia» se ne razumeva samo moramo vprašanje, temveč tudi gospodarstvo-inančno vprašanje. In v istih, francoska država dobiva iz dežele, ki se nahaja pod francoskim protektoratom, poleg drugih stvari tudi na «soce ton fosfora, ki predstavljajo že sami ob sebi celo bogastvo naroua».

To je ravno tisto, kar trjuje vsi tisti, ki se postavljajo proti imperialističnemu ravnanju v kolonijah: vzrok, radi katerega se potegujejo vsi kapitalisti za kolonije, in «civilizacija» in podobne reči je namreč kapitalistična maiba.

V Maroku, in sicer na planoti, katere površina meri kakih 300.000 hektarjev, se nahajajo bogata ležišča posebnega mehkega kamna, imenovanega fosforit, ki vsebuje takozvano fosforno kisline, o kateri se toliko govori v kmetijskih veščih.

Omenjeni meščanski dopisnik poroča, da znaša masa fosforita, ki se jo da izrabiti, kakih 25 milijardov ton, da se predvideva za tekoče leto pridobitev 600.000 ton tega dragocenega materiala ter da predstavljajo ti fosforiti, ki se nahajajo v Maroku, tako vrednost ki prekasa vse zneske za vojne dolgeve ki jih je dolžna Francija drugim državam, kakor tudi, da obstoji v glavnem centru te cone, kjer se nahajajo fosforiti, v Kurigi, «cela vas zgrajena po francoskem načinu, s krasnimi vrtovi in vilami, kjer stanujejo vsi tisti, ki so zaposleni pri kopanju in obdelovanju fosforitov».

Poleg tega se razume, da hvali meščanski dopisnik vsoto podjetnost v industriji fosforitov, ki prinaša narodu toliko blagostanja in kako zlobni da so francoski komunisti, ki delajo tako propagando proti vojskemu pohodu v Maroku. Njih zlobnost in slaba vera je potrjena po tem, da niti ne govorijo o teh bogastvih.

Meščanski dopisniki govorijo o naravnih bogastvih, ki tvorijo srečo tega ali onega «naroda», ter da komunisti nič ne črhnejo o teh bogastvih. Pač, komunisti so vedno govorili in govorijo, kadar razpravljajo o bistvu kapitalizma in imperializma o bogastvih, ampak, kako ta bogastva «srečujejo» ne «narode», ampak «cvet naroda», razne kapitalistične pijavke.

Ravno takna je stvar z maroškim fosforit, ki ne stanejo francoske kapitaliste nič. Če vzamemo v poštev, da imajo tvorničarji pri izdelovanju superfosfatov same stroške za predelavo, za delovno silo (ki gotovo ne bo sijano plačana) in še za kake druge pritlikline, potem se lahko trdi, da morajo biti profiti podjetnikov ogromni.

Z vsemi kapitalističnimi pridobitvami, sta delavec in kmet vedno opeharjena, ker od naravnih dobrin uživajo le kapitalisti. Ampak, govorite z meščanskimi časniki: v središču produkcije fosforitov je vas sestavljena iz samih vil, kjer stanujejo vsi ki so zaposleni v produkciji. Menda stanujejo v vilah tudi drugi delavci v kolonijah, n. pr. Kitajci. Zato se bržkone tudi puntajo, ti nevaležneži!...

Delavcem iz Evrope ne preostaja torej drugega, kakor da se podajo v Maroko, da vidijo raj, katerega so ustvarili kapitalisti... seveda, za delavce...

Pomen R R vlade v Jugoslaviji

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

II. V kakšnem položaju so se znašli Slovenci po sporazumu radičevcev z radikali? Danes je še strašno težko narisati jasno sliko položaja, v katerem se nahaja Slovenija v Jugoslaviji in momentov, ki vstvarjajo in stopnjujejo pri nas nezadovoljnost proti obstoječemu režimu ter narodnostno vprašanje.

Na Balkanu komaj 15%. Naše poljedelstvo pa je, kakor je dokazal D. Gustinčič, v svojih agrarnih razpravah v «Zapiskih delavsko-kmečke matice» prava «tovarna proletariata». V sled skrajno krivične razdelitve zemlje in naših poljedelskih razmer smo imeli Slovenci že do sedaj največji odstotek izseljencev med vsemi narodi v Evropi.

Toda — poročte nekdo — s tem prihaja tudi lep del hrvaške industrije v nevarnost, kakor n. pr. železna in kemična industrija v Varaždinu, Oseku, Karlovcu, na Sušaku in kočno tudi v Zagrebu samem — in kako to, da Hrvatje tega ne vidijo? Gotovo prihaja vse to v nevarnost, toda da hrvaška buržuazija tega danes se ne vidi in ne čuti, je to ravno tako naravno, kakor če tudi slovenska buržuazija še ne vidi in ne čuti njevarnosti, ki ji preti s te strani.

Pripomniti moram še, da si je trgovsko ministrstvo — skoro gotovo po iniciativi g. Sovica — že leta 1923. (pri zakonod. o budgetu ali dvanajstih) hotelo pridržati izključno pravico za podeljevanje vseh novih koncesij za vsa nova podjetja.

Toda srbski buržuaziji niti potreba ni, nasilno preseljevati naše industrije v Srbijo in v Bosno. Ono jo lahko s svojo finančno politiko prisili, da se sama prepeli, odnosno prepade — in na to se faktično tudi že dela (deflacijska politika).

TEŽKOE FRANCOSKIH IMPERIALISTOV.

Oblastnežem se povsod majajo tla pod nogami. Kolonialni suznji se puntajo. Poleg Maroka, je Francija v zadnjem času zapletena v Siriji, kjer se je uprlo malo a bojevito plemo Druzov. Francija ima takozvani «protektorat» (varstvo) nad Sirijo. To varstvo ji je bilo naloženo pod pretvezo, da so tam neka krščanska plemena, ki jih je treba «ščititi». In pod to pretvezo «zaščiten» se tam tlačih prebivalstvo na vse mogoče načine.

Francosko meščansko časopisje je hotelo zmanjšati važnost teh dogodkov. V zadnjem času je poročalo, da je prislo med Druzi in Francozi do sporazuma. Glasom drugih vesti pa izgleda, da ni o sporazumu nikakega govora, ker je francoska posadka še vedno oblegana v trdnjavi Sueida.

Črna internacionala

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

O črni internacionali se je do sedaj še precej govorilo, to je, o internacionalni reaktorci. Na podlagi različnih dejstev je bilo dokazano, da so najrazličnejše «narodne gospode» prav pristno med narodne, kadar se gre za obvarovanje lastnih profitov.

Meseca maja t. l. se je vršila v Gentu II. konferenca «Mednarodne zveze proti III. Internacionali». Kar je gospoda razpravljala na tej konferenci, mora zanimati vsakega delavca in kmeta. Naloga te organizacije je boj proti revolucionarnemu delavskemu gibanju in boj proti Zvezi S. S. R. Glede bojnih metod te črne internacionalne je potreba omeniti to, da bi hotela v gotovem oziru posnemati to, kar je vslo v praksi revolucionarnega delavskega gibanja.

«V holandskih kolonijah so knezi-urojenci useni ljudje in razumevajo boljše vlogo nevarnosti, medtem pa so podložniki zelo dostopni komunistični propagandi».

«Knezi» so torej useni ljudje. Oni razumejo, kje so njihovi interesi. Za to je naravno, da jih mednarodna organizacija lahko sprejme v svoje vrste! Nekaj podobnega kot ti knezi-urojenci so magmatje-rodoljubkarji v civilizirani Evropi. Kadar gre proti boljše vlogi, postanejo tudi goreči fašisti.

«Kakor je že znano je ženska vernejsa kot moški; zato je treba delovati tudi med duhovništvom» — tako je izjavil zastopnik prosvitljene Francije.

«Kakor je razvidno, nastopa reakcija roko v roki. Mednarodnost, sodelovanje z «narodnimi prvaki» v kolonijah, sodelovanje z duhovništvom, to so njena poglavitna načela. Duhovništvo je, med drugimi čimtelji važna in trdna opora reakcije, mednarodnega fašizma. To potrjuje sami zastopniki reakcije. Ali bo torej imela klerikalna gospoda pri nas se pogum to zanikati? Pot lastnosti vsakega dobrega komunisti (Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

Jugoslaviji stopnjeval narodnostne difference v Sloveniji, na Hrvaškem in v Vojvodini in sicer v tem večji meri, čim bližje bo. Mi stojimo torej v teh provincah pred pojačenjem nacionalnih in socialnih bojov in ne pred narodnim pomirjenjem. Nacionalni teror in ne nacionalni mir je v naši perspektivi. To pa ni konsolidacija! Momentalni, delni in politični in gospodarski konsolidaciji bo sledilo notranje razrahljanje državne moči, kakor smo to videli v stari Avstriji. To pa s to edino razliko, da bo proces političnega razkrajanja v tej dobi in v lašanji svetovni politični situaciji mnogo hitreje napredoval.

CARGUS. *) Glej «Zapiski del. km. matice» št. 1-4, t. 1.

Črna internacionala

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

O črni internacionali se je do sedaj še precej govorilo, to je, o internacionalni reaktorci. Na podlagi različnih dejstev je bilo dokazano, da so najrazličnejše «narodne gospode» prav pristno med narodne, kadar se gre za obvarovanje lastnih profitov.

Meseca maja t. l. se je vršila v Gentu II. konferenca «Mednarodne zveze proti III. Internacionali». Kar je gospoda razpravljala na tej konferenci, mora zanimati vsakega delavca in kmeta.

«V holandskih kolonijah so knezi-urojenci useni ljudje in razumevajo boljše vlogo nevarnosti, medtem pa so podložniki zelo dostopni komunistični propagandi».

«Knezi» so torej useni ljudje. Oni razumejo, kje so njihovi interesi. Za to je naravno, da jih mednarodna organizacija lahko sprejme v svoje vrste! Nekaj podobnega kot ti knezi-urojenci so magmatje-rodoljubkarji v civilizirani Evropi. Kadar gre proti boljše vlogi, postanejo tudi goreči fašisti.

«Kakor je že znano je ženska vernejsa kot moški; zato je treba delovati tudi med duhovništvom» — tako je izjavil zastopnik prosvitljene Francije.

«Kakor je razvidno, nastopa reakcija roko v roki. Mednarodnost, sodelovanje z «narodnimi prvaki» v kolonijah, sodelovanje z duhovništvom, to so njena poglavitna načela. Duhovništvo je, med drugimi čimtelji važna in trdna opora reakcije, mednarodnega fašizma. To potrjuje sami zastopniki reakcije. Ali bo torej imela klerikalna gospoda pri nas se pogum to zanikati?

Pot lastnosti vsakega dobrega komunisti

(Nezaplenjeno v zaplenjeni številki).

- 1. Vsak komunist mora biti marxist; 2. Vsak komunist mora zavzemati prvo mesto v vrstah proletarske akcije; 3. Vsak komunist mora imeti gus pred samo revolucionarno frazo, on mora biti istočasno revolucionar in realni politik; 4. Vsak komunist se mora podvreči volji svoje stranke ter mora preostati vse s stališča svoje stranke (on mora biti v najvišjem pomenu te besede, resnično disciplinirani član); 5. Vsak komunist mora biti internacionalist. N. Lenin

Nova kmečka stranka v Indiji

Tekom kongresa stranke «Svaraj», ki se je vršil pred kratkim v Faridpurju, so delegatje sklenili, da ustanovijo kmečko politično organizacijo. Prejše istvo kmečke Internacionalne je poslalo centrali Svarajistične stranke pismo, v katerem se pozdravlja ta važen sklep.

